

РАЙНЕР МАРИЯ РИЛКЕ

ТРЕТА ЕЛЕГИЯ

Превод от немски: Драгомир Петров, Емилия Стайчева, 1979

chitanka.info

*Песен за Нея едно е, а друго, горко ти, виновника,
бога-поток^[1], вдън кръвта ти стаен, да възпееш.*

Когато

*тя отдалеч своя юноша в миг различи,
знае ли той господаря на своето желание,
който издън самотата, преди да смири момичето,
често дори сякаш нея я нямаше, ах, из коя ли
същност незнайна избликнал, главата си дивна
виреше там и зовеше на бунт безпределен нощта?
Ти, Посейдон на кръвта, ти, негов тризъбецо*

страшен,

*ти, ветре тъмен, избухнал из витата негова мида,
слушай: нощта е река и бучи в пещерите на мрака.
Вие, звезди, не от вас ли у момъка влюбен възникна
порив към образа, който той люби? Не са ли
чисти съзвездия нему дарили това съкровено
вникване в нейното чисто лице?*

*Нито ти, о, горко ти,
нито рождената негова майка опна лъка
с веждите негови зарад такова очакване. Не,
не зарад теб, осезаващо него момиче, се възнаха
устните негови в израза тъй плодоносен. Може би
вярваше с твоето леко явяване да го смутиш
ти, като вятъра утринен непостоянна?
Вярно е, сепна сърцето му, ала много по-стари
смутове в него влетяха при подтика на сетивата.
Викай го ти, но не ще го откъснеш докрай от това
тъмно общение. Вярно е, **иска** оттам да избяга,
свиква дори облекчен в твоето скрито сърце, но...
Сам ли зачена той себе си някога?
Майчице, ти го извая, ти го зачена мъничък;
той беше нов и за теб, ала ти поприведе към новия
поглед света дружелюбен, пред чуждия — щит бе му*

ти.

Ах, но къде отлетяха летата, когато с осанка

стройна ти просто заместваше хаоса кипнал?
Много неща от очите му скри така;
стаята, дебнеща в мрака, ти стори добра, от
сърцето си
пълно с уют, ти замеси пространството нощ и
човешко
стори го. Не в мрака, не, в твоето дишане близко
сложи светилника нощен и светеше той от
приятелство.

Нямаше скърцане — ти да не го обясниш с усмивка,
сякаш обноските на вестибюла отдавна
познаваше...

Слушаше той. Бе спокоен. Ти бе всемогъща,
щом се изправеше нежно; пристъпи зад шкафа,
изправена
в дреха съдбата му, а зад завесата, в диплите
леко изместени, сви се метежното негово бъдеще.

Сам той, лежейки, под миглите дремеци
успокоен, и в растеж несмущаван потънал,
сладостно твоя лек образ в предсъние вкусваше.

Сякаш

беше закрилян... но **вътре**, кой спираше вътре
в него потокът на потеклото?
Ах, **няма** тук предпазливост у спящия;
спи, но сънува трескаво: как се остави? Той,
новият, плахият, как бе заплетен в клонците
гъсти на своите душевни премеждия,
сякаш за показа на душевен растеж, на животни с
препускащи
форми. И как се отдаваше... Любеше,
любеше своето вътре, клонака на своето вътре,
тая вековна гора нейде в него, чиито отломки
неми поддържаха светлозелено сърцето му...
Любеше.

Сетне напусна го той и възлезе по своите корени
вън сред могъщата първостихия и там надживяно

вече бе малкото негово раждане. Любец,
спусна се долу, в по-старата кръв и сред бездните,
гдето
страшното нещо, заситено от бащите, лежеше.
Страшното там го познаваше, смигна му
предизвестено.

Да, и усмихна се страшното... Рядко тъй нежно
усмихната,

майко, бе ти. Как тогава той да не го обикне,
щом се усмихваше тъй? Дори тебе преди да обикне,
него бе любил затуй, че когато го носеше вече,
беше разлято в онази вода, из която ний никнем,
ние не любим както цветчето едногодишно.

Любим ли, сокът предвечен потича в ръцете,
момиче!

Чу ли, момиче, **това**, че ний любиме в себе си не
само едно бѣдно нещо, а целия кипнал безброй;
не единичното чадо, ами бащите, които
сякаш планински руини спят в глѣбините ни;
сухото речно корито на майките нявгашни;
целият стихнал пейзаж под съдбовност
облачна или прозрачна... **това** те преваря, момиче.

Ах, но какво ти би знаела? — Ти примами
правремето

в момѣка любец. И чувства какви ти надигна
в него из нявгашни същестования! Що за жени
там те намразиха? Що за мъже намръщени
ти разгневи вдѣн кръвта му на юноша? Искаха
мъртви деца да притичат към теб... о, полека,
полека,

нещо подкупващо трябва да сториш пред него,
дело на всичките дни, единичко макар; заведи го
там, край градината, дай му на ноците
страшната сила...

Задрѣж го...

1912

---

[1] *Виновника, бога-поток* — Това е единственото място в Елегиите и Сонетите, където Рилке говори за вина. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.